

Laidiens: **30.12.2015., Nr. 254**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2015/254.7**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 746

Rīgā 2015. gada 22. decembrī (prot. Nr. 68 43. §)

Noteikumi par kuģu, kuģošanas kompāniju, ostu un ostas iekārtu aizsardzības funkciju sadalījumu, izpildi un uzraudzību

*Izdoti saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma
17. panta ceturto daļu un 19. panta piekto daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. starptautiskajās tiesību normās noteikto kuģu, kuģošanas kompāniju, ostu un ostas iekārtu aizsardzības funkciju sadalījumu, izpildes kārtību un uzraudzību;

1.2. valsts akciju sabiedrības "Latvijas Jūras administrācija" (turpmāk – Jūras administrācija) Kuģu un ostu aizsardzības inspekcijas (turpmāk – KOAI) un Kuģošanas drošības inspekcijas (turpmāk – KDI) inspektoru tiesības un pienākumus;

1.3. prasības starptautiskā kuģa aizsardzības sertifikāta, starptautiskā kuģa aizsardzības pagaidu sertifikāta, ostu un ostas iekārtu aizsardzības atbilstības apstiprinājuma saņemšanai, kā arī šo sertifikātu un to apstiprinājuma izsniegšanas un anulēšanas kārtību;

1.4. prasības ostu vai ostas iekārtas personāla apmācību programmu apstiprināšanai un to apstiprināšanas kārtību;

1.5. pamatprasības kuģu un kuģošanas kompāniju, ostu un ostas iekārtu aizsardzības apmācībām, vingrinājumiem un mācībām;

1.6. prasības kuģu, kuģošanas kompāniju, ostu un ostas iekārtu aizsardzības prasību izpildē iesaistīto institūciju sadarbībai un informācijas apmaiņai, kā arī sadarbības un informācijas apmaiņas kārtību.

2. Šo noteikumu izpratnē:

2.1. aizsardzības prasības – prasības, kas noteiktas:

2.1.1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Regulā Nr. 725/2004 par kuģu un ostas iekārtu drošības pastiprināšanu (turpmāk – Padomes regula Nr. 725/2004);

2.1.2. 1974. gada Starptautiskās konvencijas par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras, ar grozījumiem (turpmāk – SOLAS konvencija), XI-2. nodaļā;

2.1.3. Starptautiskajā kuģu un ostas iekārtu aizsardzības kodeksā (turpmāk – ISPS kodekss);

2.1.4. šajos noteikumos, Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumā, Likumā par ostām un normatīvajos aktos par atzītajām aizsardzības organizācijām kuģošanas un ostu darbības jomā;

2.2. aizsardzības informācija – SOLAS konvencijas XI-2. nodaļas 9. noteikuma 2.1. apakšpunktā minētā informācija, ko kuģis sniedz pirms ienākšanas ostā;

2.3. aizsardzības incidents – incidents, kā tas definēts SOLAS konvencijas XI-2. nodaļas 1. noteikuma 1.13. apakšpunktā;

2.4. atzītā aizsardzības organizācija – organizācija, kā tā definēta SOLAS konvencijas XI-2. nodaļas 1. noteikuma 16. punktā;

2.5. kuģa aizsardzības virsnieks – kapteiņa padotībā esoša persona uz kuģa, kurai kuģošanas kompānija uzticējusi atbildību par kuģa aizsardzību, tai skaitā par kuģa aizsardzības plāna īstenošanu un uzturēšanu, un kura uztur sakarus ar kuģošanas kompānijas un ostas iekārtas aizsardzības virsnieku;

2.6. kuģa un kuģa mijiedarbība – jebkura darbība, kas nav saistīta ar ostas iekārtu un kas ietver preču vai personu nokļūšanu no viena kuģa uz citu kuģi;

2.7. kuģa un ostas mijiedarbība – process, kas notiek, kad kuģi tieši un nekavējoties ietekmē darbības, kas ietver personu vai preču pārvietošanu vai ostas pakalpojumu sniegšanu no kuģa vai kuģim;

2.8. kuģošanas kompānija – kuģa īpašnieks vai cita juridiska vai fiziska persona (piemēram, kuģa operators vai berbouta fraktētājs), kura no kuģa īpašnieka ir pārņēmusi ar kuģa ekspluatāciju saistītos pienākumus un atbildību, tai skaitā visus Starptautiskajā drošas kuģu ekspluatācijas un piesārņošanas novēršanas vadības kodeksā (*ISM* kodekss) noteiktos pienākumus un atbildību;

2.9. kuģošanas kompānijas aizsardzības virsnieks – persona, ko iecēlusi kuģošanas kompānija un kas nodrošina, lai tiktu veikts kuģa aizsardzības novērtējums, lai tiktu izstrādāts, iesniegts apstiprināšanai un tad īstenots un uzturēts kuģa aizsardzības plāns, un kura uztur sakarus ar ostas iekārtas un kuģa aizsardzības virsnieku;

2.10. kuģu un ostu aizsardzības kontaktiestāde – iestāde, kas saskaņā ar Padomes regulu Nr. 725/2004 un šiem noteikumiem:

2.10.1. darbojas kā starptautisko institūciju un ārvalstu kompetento institūciju kontaktpunkts kuģu, ostu un ostas iekārtu aizsardzības jomā;

2.10.2. veicina un pārrauga aizsardzības prasību piemērošanu;

2.10.3. sniedz informāciju par aizsardzības prasību piemērošanu. Kuģu un ostu aizsardzības kontaktiestādes Latvijā ir Jūras administrācija un Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku flotiles Krasta apsardzes dienesta Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs (MRCC RIGA) (turpmāk – Krasta apsardze);

2.11. nacionālā SSN sistēma – kuģu satiksmes uzraudzības un informācijas datu apmaiņas sistēma atbilstoši normatīvajiem aktiem par kuģu satiksmes uzraudzības un informācijas datu apmaiņas sistēmu;

2.12. osta – Latvijas ostas teritorija vai ostas teritorijas daļa, kurā ir vismaz viena no ostas iekārtām, uz ko attiecas ostas iekārtas aizsardzības plāns;

2.13. ostas aizsardzības iestāde – šo noteikumu 167. punktā noteiktā iestāde, kas ir atbildīga par aizsardzības jautājumiem ostā;

2.14. ostas iekārta – vieta, kur notiek kuģa un ostas mijiedarbība un ko atbilstoši aizsardzības novērtējumam ir noteikusi KOAI. Atkarībā no konkrētā gadījuma tā var ietvert enkurvietas, uzgaidāmās piestātnes un piekļuvi tām no jūras;

2.15. ostas iekārtas aizsardzības virsnieks – persona, kurai uzticēta atbildība par ostas iekārtas drošības plāna izstrādāšanu, īstenošanu, pārskatīšanu un uzturēšanu un kura uztur sakarus ar kuģa un kuģošanas kompānijas aizsardzības virsnieku;

2.16. ostas iekārtas īpašnieks vai valdītājs – persona, kuras īpašumā vai valdījumā ir ostas iekārta vai kura darbojas īpašnieka vai valdītāja vārdā;

2.17. pamatoti iemesli – iemesli kuģa pārbaudes veikšanai, kā tie definēti ISPS kodeksa B daļas 4.33. apakšpunktā;

2.18. regulāri reisi – reisi, kā tie definēti Padomes regulas Nr. 725/2004 2. panta 10. punktā.

3. Šo noteikumu 2.1. apakšpunktā minētajos tiesību aktos noteiktās kuģu, kuģošanas kompāniju, ostu un ostas iekārtu aizsardzības funkcijas veic Jūras administrācija, Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku flotile, Drošības policija, Valsts robežsardze, Valsts ieņēmumu dienesta muitas iestādes, atzītās aizsardzības organizācijas un ostu pārvaldes.

4. Šo noteikumu prasības attiecas uz:

4.1. kuģiem, kas noteikti ISPS kodeksa A daļas 3.1.1. apakšpunktā, ņemot vērā ISPS kodeksa A daļas 3.3. apakšpunktu;

4.2. ostu iekārtām (izņemot militārās ostu iekārtas), kas noteiktas ISPS kodeksa A daļas 3.1.2. apakšpunktā un kurām ir mijiedarbība ar šo noteikumu 4.1. apakšpunktā minētajiem kuģiem;

4.3. kuģiem, kas veic vietējos reisus:

4.3.1. ja kuģis atbilst Padomes regulas Nr. 725/2004 3. panta 2. punktā noteiktajām pasažieru kuģa prasībām;

4.3.2. ja KDI inspektors konstatē, ka šo noteikumu nepiemērošana rada ievērojamus draudus attiecīgajam kuģim, tā pasažieriem, kravai vai ar to saistītajām ostām vai ostu iekārtām;

4.4. ostām;

4.5. ostām blakus esošajām teritorijām – saskaņā ar attiecīgās ostas aizsardzības novērtējumu;

4.6. ostas iekārtām, kas apkalpo šo noteikumu 4.3. apakšpunktā minētos kuģus, pamatojoties uz ostas aizsardzības novērtējumu;

4.7. atzītajām aizsardzības organizācijām.

5. Lai īstenotu Jūras administrācijai noteiktos pienākumus un nodrošinātu aizsardzības prasību efektīvu izpildi, KOAI un KDI inspektoriem atbilstoši šajos noteikumos noteiktajai kompetencei ir tiesības:

5.1. veikt kuģu aizsardzības kontroles pasākumus saskaņā ar SOLAS konvencijas XI-2. nodaļas 9. noteikumu;

5.2. pieprasīt no atbildīgajām iestādēm un personām veikt kuģu, ostu un ostas iekārtu aizsardzības treniņus un mācības, sniegt norādījumus attiecībā uz šiem treniņiem un mācībām un piedalīties citu atbildīgo institūciju organizētajos kuģu, ostu un ostas iekārtu aizsardzības treniņos un mācībās;

5.3. sniegt ieteikumus par veicamajiem pasākumiem kuģu, ostu un ostas iekārtu aizsardzības nodrošināšanai saskaņā ar aizsardzības prasībām;

5.4. uzrādot dienesta apliecību, apmeklēt Latvijas ostas un tām blakus esošās teritorijas, ostu iekārtas, jebkuru kuģi Latvijas Republikas jurisdikcijā esošajā teritorijā un Latvijas karoga kuģus citu valstu jurisdikcijā esošajās teritorijās.

2. Kuģa aizsardzība

2.1. Vispārīgais raksturojums

6. Kuģa aizsardzības prasību ieviešanā ir šādi posmi:

6.1. kuģa aizsardzības novērtēšana;

6.2. kuģa aizsardzības plāna sagatavošana (izvērtēšana un saskaņošana), ņemot vērā aizsardzības pasākumus katram ISPS kodeksa A daļas 2.1.9., 2.1.10. un 2.1.11. apakšpunktā norādītajam aizsardzības līmenim;

6.3. kuģa aizsardzības plāna apstiprināšana;

6.4. kuģa aizsardzības plānā noteikto aizsardzības pasākumu ieviešana;

6.5. kuģa aizsardzības sākotnējā pārbaude;

6.6. starptautiskā kuģa aizsardzības sertifikāta vai starptautiskā kuģa aizsardzības pagaidu sertifikāta izsniegšana.

7. Lai uzraudzītu kuģa aizsardzības prasību ievērošanu, šo noteikumu 3. punktā minētās institūcijas atbilstoši kompetencei veic:

7.1. kuģa aizsardzības pārbaudes;

7.2. kuģa aizsardzības kontroles pasākumus atbilstoši SOLAS konvencijas XI-2. nodaļas 9.1.3. apakšpunkta prasībām;

7.3. aizsardzības informācijas analīzi;

7.4. informācijas apmaiņu ar institūcijām, kas ir atbildīgas par kuģu aizsardzību, vai personām, kas ir ieinteresētas kuģu aizsardzībā.

2.2. Kuģa aizsardzības novērtēšana

8. Kuģošanas kompānijas aizsardzības virsnieks veic aizsardzības novērtējumu šo noteikumu 4.1. apakšpunktā minētajiem kuģiem.

9. KDI inspektors veic aizsardzības novērtējumu šo noteikumu 4.3. apakšpunktā minētajiem kuģiem.

10. Novērtējot kuģa aizsardzību, šo noteikumu 8. un 9. punktā minētās amatpersonas atbilstoši ISPS kodeksa A daļas 8. punktam un B daļas 8. punktam:

10.1. izvērtē kuģa aizsargātību pret incidentiem un nosaka incidentu riska līmeni;

10.2. sagatavo kuģa aizsardzības novērtējumu, kurā sniedz ieteikumus un norādījumus par aizsardzības pasākumiem, kas iekļaujami kuģa aizsardzības plānā, un norāda prioritāros aizsardzības pasākumus (piemēram, piekļuves kontroles nodrošināšana, ierobežotas piekļuves zonu apzīmēšana, to uzraudzība, aizsardzības deklarāciju sastādīšana).

11. Kuģa aizsardzības novērtējumu sagatavo valodā (valodās), ko lieto darbā uz kuģa. Ja tā nav angļu valoda, sagatavo arī tulkojumu angļu valodā. Kuģošanas kompānija dokumentāri apstiprina, ka kuģa aizsardzības

novērtējuma tulkojumi dažādās valodās ir autentiski.

12. Lai novērtētu kuģa aizsardzību un sastādītu novērtējumu, kuģošanas kompānijas aizsardzības virsnieks var izmantot atzītās aizsardzības organizācijas pakalpojumus atbilstoši ISPS kodeksa B daļas 4.4. punktam.

2.3. Kuģa aizsardzības plāna un tā grozījumu sagatavošana un apstiprināšana

13. Kuģa aizsardzības plānu vai tā grozījumus sagatavo kuģošanas kompānijas aizsardzības virsnieks. Kuģa aizsardzības plānu vai tā grozījumus var izstrādāt atzīta aizsardzības organizācija, ņemot vērā ISPS kodeksa B daļas 4.4. punkta prasības. Kuģa aizsardzības plāna vai tā grozījumu sagatavošanā izmanto:

13.1. kuģa aizsardzības novērtējumā iekļauto informāciju;

13.2. secinājumus, kas izdarīti, analizējot kuģa aizsardzības novērtējumā iekļauto informāciju;

13.3. secinājumus, kas izdarīti, analizējot faktiskos apstākļus uz kuģa;

13.4. secinājumus, kas izdarīti, analizējot KDI un ar valsts drošību un aizsardzību saistīto institūciju (piemēram, Valsts policijas, Drošības policijas, Valsts robežsardzes, Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku flotiles, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta) ieteikumus.

14. Kuģa aizsardzības plānu vai tā grozījumus sagatavo valodā (valodās), kuru lieto darbā uz kuģa. Ja tā nav angļu valoda, sagatavo arī tulkojumu angļu valodā. Kuģošanas kompānija dokumentāri apstiprina, ka plāna tulkojumi dažādās valodās ir autentiski.

15. Kuģa aizsardzības plānu kopā ar aizsardzības novērtējumu vai kuģa aizsardzības plāna grozījumus kopā ar iesniegumu par kuģa aizsardzības plāna vai tā grozījumu apstiprināšanu iesniedz KDI.

16. KDI inspektors izvērtē kuģa aizsardzības plāna un attiecīgā kuģa aizsardzības novērtējuma vai kuģa aizsardzības plāna grozījumu atbilstību aizsardzības prasībām.

17. Ja kuģa aizsardzības plāna vai tā grozījumu izvērtēšanas laikā KDI inspektors konstatē neatbilstības šo noteikumu 16. punktā minētajām prasībām, pēc KDI inspektora norādījuma kuģa aizsardzības plāna sagatavotājs novērš konstatētās nepilnības, pirms pieņemts lēmums par kuģa aizsardzības plāna vai tā grozījumu apstiprināšanu.

18. Kuģa aizsardzības plānu vai tā grozījumus apstiprina trijos eksemplāros, izdarot normatīvajos aktos par dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtību noteiktajām prasībām atbilstošu apstiprinājuma uzrakstu uz iesniegtā kuģa aizsardzības plāna vai tā grozījumu oriģinālu titullapām. Pēc apstiprināšanas viens apstiprinātā plāna vai tā grozījumu eksemplārs glabājas KDI, pārējie divi tiek atdoti iesniedzējam.

19. Pēc kuģa aizsardzības plāna grozījumu apstiprināšanas tiek nomainītas tās kuģa aizsardzības plāna lapas, kurās ir veikti grozījumi, un izdarīta atzīme grozījumu uzskaites lapā. Nomainītās lapas ar kuģa aizsardzības plāna veco redakciju iznīcina. Minētās darbības veic:

19.1. kuģa aizsardzības virsnieks – kuģa aizsardzības plāna eksemplārā, ko glabā uz kuģa;

19.2. kuģošanas kompānijas aizsardzības virsnieks – kuģa aizsardzības plāna eksemplārā, ko glabā kuģošanas kompānijā.

20. Lai nodrošinātu kuģa aizsardzības plāna atbilstību esošajai aizsardzības situācijai uz kuģa, kuģošanas kompānijas vai kuģa aizsardzības virsnieks pilnā apjomā pārskata to ne retāk kā reizi gadā. Kuģa aizsardzības